

Usnesení o demokratické legitimitě při řízení Hospodářské a měnové unie (HMU),

přijaté Federálním výborem Unie evropských federalistů (UEF) dne 18. června 2017 v Madridu:

Jelikož

- je potvrzena nutnost v celé Evropské unii upevnit demokracii, jejímž nejvýraznějším projevem by mělo být posílení a rozvoj demokratických procesů ve všech institucích EU;
- trvalá a udržitelná Evropská unie musí být pevně založena na základě subsidiarity;
- v současnosti je všeobecně uznáváno, že veškeré snahy o změny Smlouvy a vytvoření nových institucí by měly být odloženy nejméně do příštího volebního období Evropského parlamentu;
- v rychle se měnícím světě každý, kdo nepostupuje kupředu, ustupuje, a dokud nejsou všechny členské státy politicky a ekonomicky připraveny pohybovat se vpřed stejným tempem, je dočasně nevyhnutelné uchýlit se k diferencované integraci; v důsledku toho by měla být dána přednost hledání nových cest;
- to nevylučuje, aby ty členské státy, které – zdá se – prozatím zaostávají, dostávaly i nadále nepřetržitou pomoc a podporu z Fondu soudržnosti, aby mohly dohonit ty nejpokročilejší země, s cílem zachovat soudržnost v celé Unii jakož i solidaritu mezi evropskými národy;
- nejprominentnější skupina členských států, která se musí začít znovu rozvíjet, jsou členové HMU, takzvaná "Eurozóna", v níž žije 76% občanů 27 členských států Evropské unie, s cílem posílit svou správu, jak pokud jde o její demokratickou legitimitu, tak i její efektivitu;
- ustanovení týkající se rozšířené spolupráce ve Smlouvě o EU (hlava IV) a ve Smlouvě o fungování EU (hlava III) se považují za irelevantní k tomu, aby mohla poskytovat rámec pro vnitřní správu HMU;
- hlasování o rozpočtu je jednou z hlavních rolí parlamentu a patří k jeho výsadám jako jeden z nejnaléhavějších kroků, které je třeba provést, kdykoli je Eurozóně přidělena rozpočtová kapacita, musí tudíž docházet zejména k demokratické kontrole správy HMU parlamentním shromážděním;
- konstatujeme, že v každém členském státu se parlament skládá ze zástupců všech občanů daného členského státu, přestože je kupříkladu volen v územních volebních obvodech, a přirozeně je tedy zvolen proporcionalním zastoupením; obdobně čl. 14.2 Smlouvy o EU stanoví, že "Evropský parlament se skládá ze zástupců občanů Evropské unie", což znamená, že poslanec Evropského parlamentu není v žádném případě zástupcem jednotlivých občanů členského státu, ve kterém byl zvolen, nebo mluvčím specifických zájmů tohoto členského státu; jde-li tedy o záležitosti Eurozóny, oblastí působnosti poslance Evropského parlamentu je celá Evropská unie;
- poslanci každého parlamentu mají kompetence odvozeny od svých voličů, jimž jsou odpovědní v mezích této kompetence, která současně podporuje a vymezuje jejich demokratickou legitimitu; v důsledku toho se právě příslušné pravomoci regionálních, národních a evropských parlamentních shromáždění podstatně liší a vytvářejí tak jejich demokratickou legitimitu; proto tudíž nelze akceptovat nejasné a anarchické zásahy na různých úrovních demokratického zastoupení;
- zatímco demokratická legitimita, a tedy i pravomoc Evropského parlamentu, se vztahuje na všechny evropské záležitosti, tj. na ty, které se týkají společného blaha

občanů v rámci Evropské unie, parlamenty členských států se v zásadě omezují na společné blaho v každém z těchto členských států a výlučně na potřeby svých vlastních občanů; každá konkrétní oblast demokratické legitimacy se odráží v odlišných pravomocích ve vztahu k různému okruhu voličů;

- při správě HMU musí být současně zohledněna zásada subsidiarity, pravomoc parlamentů členských států je však specifickou podstatou a nemůže jim být přiznána žádná přímá role v evropské institucionální struktuře, ačkoliv to někteří lidé požadují;
- Berès-Brögeho zpráva (o rozpočtové kapacitě pro Eurozónu) uvádí, že "Evropský parlament a národní parlamenty by měly uplatňovat a posilovat úlohu v rámci obnovené ekonomické správy (Eurozóny) s cílem posílit demokratickou odpovědnost" a že "ke zdokonalení vlastní odpovědnosti by měly národní parlamenty kontrolovat národní vlády, stejně jako Evropský parlament by měl kontrolovat evropské vedoucí pracovníky";
- Bresso-Broková zpráva (o zlepšení fungování Evropské unie na potenciálu Lisabonské smlouvy) uvádí, že "politický dialog mezi národními parlamenty a Evropským parlamentem by měl být intenzivnější, významnější a důkladnější, aniž by překročil meze jejich příslušných ústavních pravomocí" a "v tomto ohledu národní parlamenty jsou nejlépe vybavené na vnitrostátní úrovni k pověřování a kontrole činnosti jejich vlastních vlád v evropských záležitostech, kdežto Evropský parlament by měl zajistit demokratickou odpovědnost a legitimitu evropské výkonné moci"; rovněž "zdůrazňuje, že je třeba přijmout rozhodnutí na úrovni ústavních pravomocí a jasně vymezit příslušné rozhodovací pravomoci vnitrostátních parlamentů a Evropského parlamentu, přičemž tyto orgány musí vykonávat svou evropskou funkci na základě svých vnitrostátních ústav, zejména prostřednictvím kontroly svých národních vlád, neboť to je úroveň, na níž jsou nejvhodnější k tomu, aby přímo ovlivňovaly obsah evropského legislativního procesu a vykonávaly nad ním kontrolu", a "je proto proti vytvoření nových společných parlamentních orgánů s rozhodovací pravomocí"; také "navrhuje, aby Rada byla přeměněna na skutečnou legislativní komoru"; "zdůrazňuje význam zásady subsidiarity, jak je stanoveno v článku 5 Smlouvy o EU", "v této souvislosti se odvolává na příslušné role národních parlamentů a Výboru regionů"; "připomíná národním parlamentům jejich klíčovou úlohu při monitoringu uplatňování zásady subsidiarity" a "poukazuje na to, že formální možnosti národních parlamentů zajistit zásady subsidiarity a proporcionality nabízejí v tomto ohledu dostatek příležitostí, ale že praktickou spolupráci mezi národními parlamenty je třeba posílit";
- Verhofstadtova zpráva (o možném vývoji a úpravách současného institucionálního uspořádání Evropské unie) "poukazuje na to, že vzhledem k zásadnímu významu dodržování předpisů pro fungování Hospodářské a měnové unie je zapotřebí silnější vládní fungování než v současné době zajišťuje Evropská komise a / nebo Euroskupina, jakož i plná demokratická kontrola a rovnováha prostřednictvím zapojení Evropského parlamentu do všech aspektů Hospodářské a měnové unie"; "předpokládá, že souběžně se zdokonalením vlastní odpovědnosti musí být odpovědnost zajištěna na úrovni, ve které jsou přijímána nebo prováděna rozhodnutí, přičemž vnitrostátní parlamenty kontrolují vnitrostátní vlády a Evropský parlament kontroluje evropskou výkonnou moc"; "uvádí, že Rada (Evropské unie) a její specializované uspořádání jako druhé komory zákonodárního orgánu EU by měla v zájmu specializace, profesionality a kontinuity nahradit praxi rotujícího šestiměsíčního předsednictví systémem stálých předsedů vybraných z jejich středu; navrhuje, aby rozhodnutí Rady byla přijímána pouze jednou legislativní radou, zatímco stávající specializované legislativní uspořádání Rady by mělo být přeměněno na přípravné orgány podobné výborům v parlamentu"; také "navrhuje, aby členské

státy mohly určit složení svého národního zastoupení ve specializovaných orgánech Rady, ať už se skládají ze zástupců svých příslušných národních parlamentů, vlád nebo kombinací obou jejich zástupců"; přesto však "uznává významnou úlohu, kterou hrají národní parlamenty v současném institucionálním uspořádání Evropské unie, a zejména jejich úlohu při transpozici právních předpisů EU do vnitrostátního práva a úlohu, kterou by hrály při kontrole legislativních rozhodnutí a politických rozhodnutí ex ante a ex post, která učiní jejich členové Rady, včetně jejich specializovaných orgánů"; a "navrhuje proto doplnění a rozšíření pravomoci národních parlamentů zavedením procedury "zelené karty", v jejímž rámci by národní parlamenty mohly Radě předkládat ke zvážení legislativní návrhy;

Federální výbor Unie evropských federalistů přijal na svém zasedání v Madridu dne 17. června 2017 toto prohlášení:

1. Demokratická legitimita institucionálního systému, který řídí Hospodářskou a měnovou unii (HMU), musí být zajištěna obecným pravidlem, že Evropský parlament rozhoduje ve všech záležitostech HMU včetně případného nového rozpočtu pro Eurozónu. Současně však musí být vytvořeno nové hlasovací pravidlo v Evropském parlamentu, které stanoví hlasovací právo v záležitostech Eurozóny výhradně těm poslancům Evropského parlamentu, kteří byli zvoleni v členských státech náležejících k HMU.
2. Při náležitém respektování zásady subsidiarity musí být její implementace v procesu řízení HMU podporována obdobným způsobem jako úloha, kterou hraje na úrovni Evropské unie Rada Evropské unie, jednající v rámci své legislativní úlohy bez práva veta jediného členského státu.